

MÓCVIDÉK

EGY RETTEGETT TÁJ

SZELÍD ARCA

⊕ SZÖVEG ÉS KÉP: TELBISZ TAMÁS

Magyar fülnek nem cseng
éppen kellemesen a Mócvidék neve.

Tegyük hozzá, nem ok nélkül.

A 18–19. század parasztfelkelései során
a hegyi mócok igen nagy pusztítást vittek
végbe az Erdélyi-szigethegység magyarjai
körében. Mi azonban – Jókaival szólva –
*„... hagyjuk bezöldülni szépen a szomorú
évek sírját”,* és a táj mai arcát, az ott lakók
életlehetőségeit kívánjuk felderíteni

Aki a térképet szereti...

... rossz ember nem lehet? Ebben nem vagyok biztos. De a tábornok körül üldögélve földrajzos hallgatókkal és kollégákkal, szép lassan majd' mindenkiről kiderül, hogy gyerek-, illetve fiatalkorában egyik kedves foglalatossága volt a térképek böngészése, utazás a földabrosz és a fantázia segítségével. Így már akkor is számos érdekességre bukkanhatunk, ha a Mócvidéket először csak a térképen közelítjük meg. Már az önmagában föltűnő, hogy az Erdélyi-szigethegység közepén, viszonylag nagy magasságban, egy településsel rendkívül sűrűn teleszórta térség akad, Topánfalva (Câmpeni) és Abrudbánya (Abrud) központokkal. Hát ennyire kedvezők itt az életlehetőségek, hogy ilyen sok település alakult ki ezen a hegyvidéken?

De egyelőre böngésszük csak tovább a falvak, városok neveit: bőven akad például „bánya” nevű település (Rézbánya/Băița, Aranyosbánya/Baia de Arieș, Körösbánya/Baia de Criș), ugyanakkor fölfedezhetjük a vesztérhes történelmi neveket hordozó falvakat is: így Avram Iancuból rögtön öt is akad egész Romániában, abból egy éppen itt, a Mócvidék szívében (magyarul Felsővidra), ahol a névadás annyiból indokolt, hogy Avram Iancu valóban itt született. De a térkép elárulja, hogy a románok által hősként tisztelt Horea és Crișan is méltónak bizonyult arra, hogy települést nevezzenek el róluk. Nemcsak a térképen, de az erdélyi falvak, városok főterén is gyakran ütközhetünk a fenti „hősök” szobraiba. (Azt, hogy kik voltak e nevezetes személyek, keretes írásunkban mutatjuk be.) A történelmi alakokról elnevezett települések egyik megmosolyogtató példája volt viszont, mikor egy

AZ ÖRÖK DÁCIA

Mindenen fölmege, mindent kibír

– amire szükség is van a móc hegyek között.

De azért őt is utoléri a mulandóság

egész kisváros lett egyszerre doktor, ugyanis a rendszerváltásig „Dr. Petru Groza” volt Vaskohsziklás (Ștei) hivatalos neve, a II. világháború utáni első román miniszterelnök emlékére, aki legalább szavakban magyarbarát volt, és kitűnően beszélt nyelvünket is.

Nem kevésbé érdekesek a természeti elnevezések sem. Magaslík itt Vulcan, mely nem vulkán, hanem egy pompás mészkőszirt. Akkor vajon honnét ered e név? Nos, valószínűleg a szlovák „vlk”, azaz „farkas” szóból származik, arra utalva, hogy egykor ordások tanyája lehetett ez a hely. (Bár más vélemények szerint a délszláv nyelvekben „óriás” jelentésű „velikán” is lehet a névadás oka.) A Mócvidéken található a két Detunáta is, melyek neve robbanásra utal, és ezek már valóban tűzhányók, de nem robbanásosak, hanem szelíd, bazaltos lávafolyások megdermedt oszlopai, melyeket azonban az ember működni nem láthatott, hiszen 7-8 millió évvel ezelőtt ömlöttek a felszínre. A Detunáta név így a gyakori villámlásokra és azt követő dörgésre utal, melyek hatására (és persze az aprózódás csendesebb, de annál hatékonyabb folyamatai, mint például a jégaprózódás révén is) időnként a bazaltoszlopok a hegy lábánál húzódó törmelékre zuhannak. A „Mócok temploma” sem valódi templom, noha a tetején kereszt magasodik, és imádkozni is lehet itt, hanem a Pádis-fennsík fölé tornyosuló, sziklás hegycsúcs.

MÓCOK, FEGYVERBEN

A 18–19. században a mócok fegyveres felkeléseiben – bár különböző mértékben – szerepet játszott a jobbágyokban élő, a magyar átlagnál bőven szegényebb, mostoha hegyvidéken élő románok elkeseredése, a magyar urak rossz helyzetfelismerése, valamint a Habsburgok taktikázása. A Horea, Cloșca és Crișan vezette 1784-es parasztfelkelés kísértetiesen emlékeztet a Dózsa-féle 1514-es lázadásra. Akkor a kereszties hadjáratra toborzott parasztsereg indult meg az urak ellen, míg 1784-ben a II. József által meghirdetett új határőrezredbe jelentkező és ezáltal a nyomorból való kiemelkedést remélő móc parasztok fordultak az urak, illetve a jobb módú városi lakosság ellen, akik történetesen többnyire magyarok (esetenként szászok, vagy akár nem ortodox vallású románok) voltak. A kismemesi és székely származású Dózsa Györggyel ellentétben Horea, Cloșca és Crișan varkocsos román parasztsereg volt (a móc szó egyébként hajfonatot jelent, mivel hagyományosan így hordták hajukat a móc férfiak), ám a lázadás leverése utáni kivégzésük hasonló középkori kegyetlenséggel, konkrétan kerékbetöréssel történt (kivéve Crișant, aki öngyilkos lett a börtönben).

Avram Iancu (1824–1872) viszonylag jobb módú, bár nem nemesi családba született, így lehetősége nyílt tanulni és jogi pályára lépni. Fiatal ügyvédként érte az 1848-as magyar forradalom, amely a nemzetiségek felé nem volt elég nyitott és a szegényparasztsereg számára sem volt elég radikális. Így a mócokra támaszkodva Avram Iancu román prefektúrát szervezett az Erdélyi-szigethegység területén, és Bécs támogatásával gerillahadjáratot folytatott a magyar szabadságharc ellen. Sajnos meglehetősen sikerrel, noha Bem tábornok csapatai egy idő után visszazorították a hegyekbe. Érthető, hogy Avram Iancu vezetésével a románok a magyarok ellen harcoltak, ám az nehezen fér a „hős” kategóriába, hogy számos alkalommal védtelenül hagyott települések fegyvertelen lakosságára támadtak, öregeket, nőket, gyermekeket sem kímélve (legnevezetesebb a nagyenyedi mészárlás). Furcsamód az ügyvéd Avram Iancu a háború utáni politizálásban kevésbé volt sikeres, mint a harcok vezetésében, az osztrákok is „lerázták” magukról, ezért elszegényedve, kissé elborulva, de a titkosszolgálat által végig megfigyelve halt meg 1872-ben, öt évvel a kiegyezés után. Állítólag Jókai is látta mócvidéki útján: „Itt egy patak mellett láttuk üldögélni Janku Ábrahámot. Valami csárda volt ott, az előtt ült; faközöld kalapja szemére lehúzva, zilált haja barnult arcát segítette még szomorúbbá tenni.” Halála után rögtön hősként kezdték tisztelni, dalok születtek a „Hegyek Hercegeről”, és csak napjainkban kezdik egyes román történészek árnyaltabban vizsgálni alakját, az 1990-es években széteső Jugoszláviában bekövetkezett etnikai tisztogatásokhoz hasonlítva a Mócvidék 18–19. századi villongásait.

Mócföldi meglepetések

Az egyik átfogó meglepetés, hogy a táj egészében véve nagyon rendezett, sok helyen már-már alpesi hangulatot idéznek a zöldellő, dús fűvű legelők – bár hiányoznak az Alpokra jellemző, jégformálta, sziklás gerincek, hiszen a domborzat 1849 m-en tőzök, azaz gleccserek itt a jégkorszakban sem voltak. Inkább a fennsíkok jellemzőek, de a bevágódott völgyek oldalai azért meglehetősen meredek. A települések egészen laza, szórt jellegűek, a házak – jóllehet a völgytalpakon sűrűsödnek – gyakran felkúsznak a hegyoldalakra, fel, egészen a lapos hátkig. Körülöttük gyümölcsösök és apró, mozaikos parcellák húzódnak meg, majd a kaszálórétkeket követik, végül mindezt körülveszik az erdők, és legfelül, az erdőhatáron túl, a nyári legelők. Hiába középhegységi a táj, a Mócvidék központi részén az erdők aránya mindössze 52%! Ez jelzi, hogy valójában nem egy szó szoros értelmében vett természeti tájon járunk (mint ahogy Európa túlnyomó részén ilyen már nem is létezik), hanem egy

rendkívül harmonikus kultúrtájon. Az itteni kaszálórétkeket – akárcsak a Gyimesekben – különösen fajgazdagok. A művelt földek, legelők, erdők aránya egy több évszázados alkalmazkodási folyamat során alakult ki, ami a mócok számára meglehetősen kemény, de fenntartható életet jelentett.

SZÓRA ÉRDEMES

Az apró móc szórványtelepülések lakói bármikor készségesen megállnak egy szóra az arra tévedő vándorral. Egy érték, ami rohanó városi életünkben igencsak hiányzik (balra)

IDILLI TÁJ, A TERMÉSZET ÉS AZ EMBER KÖZÖS ALKOTÁSA

A kaszálórétkeken tornyosuló szénakazlak alkotják a legklasszikusabb erdélyi „toposzt”. A profik akár a kaszálórétkeket felismerik, hogy melyik tájegységen járnak

MEGYEN AZ NYÁJ
A fizetett pásztorok nagyobb nyájakat terelnek, ám az idősebbek gyakran a maguk néhány birkáját gondozzák nap mint nap (balra)

PETŐFI ÉS A HÁROM ROMÁN
a horeai faluház kerítésén. Rejtély, hogy Petőfi hogy került ide. De ha már itt van, elsőként románra fordított verse szépen illik a tájhoz: „Lennék én folyóvíz, / Hegyi folyam árja, / Ki darabos utját / Sziklák között járja...”

ROZSDAÖVEZET A PÁDISON
Figyeljük meg, hogy a lakókocsi belseje éppúgy román-kék színre van festve, mint a móc házak szobái! Az ajtó mellett érik a juhsajt (lent)

A szórt települések határai szinte egybefolynak. Havasrogoz lakói például esküsznek arra, hogy településük akkora, mint Bukarest, miközben a lélekszám kevesebb mint 1000 fő. Vidráról pedig ezt jegyzi föl Jókai: „... az olyan falu, a mibe délután két órákor megérkezve, négyig mindig befelé mentünk, másnap reggel hetedfélkor kiindultunk belőle, tizenegyig mindig kifelé mentünk, és csak akkor értük el a végét; két külön temploma van a falunak, mert ha egybe kellene minden lakosnak járni, a szélsők szombaton indulhatnának el a vasárnapi prédikációra s hétfőn érnének róla haza.” Ahogy körülnézünk a falvakban, mindenütt takaros házakon állapodik meg a tekintet. Az archaikus fatemplomok és a viszonylagos gazdagságról tanúskodó évszázados kőtemplomok frissen felújítva pompáznak. Mindez persze csak a falvakra és a román templomokra érvényes – a városok nem mindig szívderítőek, bár az ortodox istenházak ott is jó állapotúak, de a református, unitárius és katolikus templomok az összedőlés szélén állnak. Innen vagy túl.

Az Aranyos völgyében vezető főút, illetve a szomszéd völgyek felé irányuló jelentősebb hágóutak minősége már egy ideje elfogadható, de a legújabb meglepetést az okozza, hogy a turisztikailag fontos helyekre vezető, korábban köves mellékutak az elmúlt 1-2 évben kitűnő aszfaltborítást kaptak, így most már sima (de kanyargós!) úton jutha-

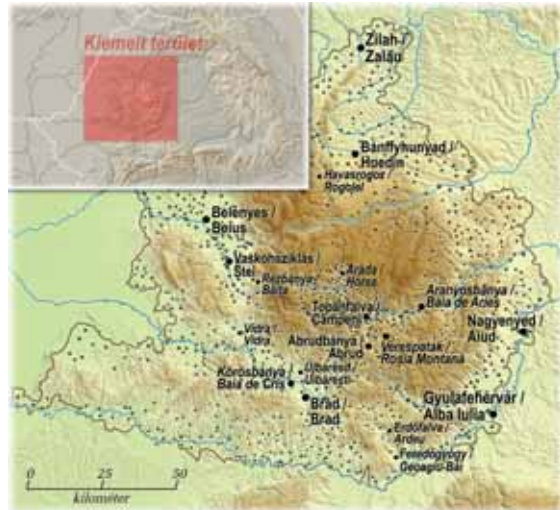
tunk fel a Pádis-fennsíkra vagy épp az Aranyosfői-jégbarlanghoz. A könnyű feljutás gyors ütemben növeli a látogatószámot, annak számos pozitív és sajnos nem kevés negatív hatásával (szemét, zaj stb.) együtt. Gyorsan kiszámoljuk, hogy például a jégbarlang melletti kaszálórét parkolóként való hasznosítása mennyivel nagyobb jövedelmet hozhat a gazdájának. Ezt feltehetőleg ő is kiszámolta – és nem sokat teketóriázott.

Aprócska meglepetés ugyan, de jólesik, hogy a nemzeti park egyik út menti üdvözlőtábláján magyarul is szerepel az „Isten hozott” felirat – igaz, ötödik(!) nyelvként, a román, angol, francia és német után. És az emberek cseppet sem barátságatlanok a magyar turisták iránt. A színromán vidéken a százalékokban sem mérhető helyi magyarságot már nem tekintik veszélyforrásnak, sőt az idegenforgalom növelésében akár még partnerként is tekintenek rájuk.

Még nagyobb a csodálkozásunk, mikor Horeában (Arada) a faluház kerítésének fafaragású domborművei között Avram Iancu, Nicolae Bălcescu és George Barițiu 48-as román forradalmárok társágában megpillantjuk „S. Petőfit” is. Vajon a közös kor és a forradalmi lelkület mellett mi az, ami összeköti Petőfit az említett urakkal? Ki csempészhetette ide, ebbe a román „szentélybe” a magyar költőt? Még tippünk sincs rá...

A fiúk a bányában dolgoztak...

A MÓC TELEPÜLÉSEK SÚRÚN PETTYEZIK
a folyóvölgyeket és hegylábakat

PATYOMKIN-FALLÁ FOGYÓ ÉPÜLET VERESPATAKON
– de már ez is összedőlni készül.
A nagy múlt nem feltétlenül jelent nagy jövőt...

A Mócvidék valóságos geológiai paradicsom, a legkülönfélébb üledékes kőzetek, átalakult palák, mélyben kialakult, de a lepusztulás révén felszínre került gránittek és vulkáni kőzetek egyaránt előfordulnak. Az ásványkincsek szempontjából különösen ez utóbbiak értékesek, hiszen a vulkánossághoz köthető ércesedés adta az Erdélyi-érc-hegység nevét és kincsét, amit már az ókortól kezdve bányásztak ezen a vidéken (Verespatak – Alburnus Maior). Akkor még rabszolgák végezték e kemény munkát. A középkorban a kis bányásztelepülések jelentették a hegyvidék benépesítésének csíráit, és bányásznak lenni többnyire tisztességes megélhetést jelentett.

A 19. századi Abrudbányán – ismét Jókai szerint – az alábbi módon zajlott az aranyérc begyűjtése: „Hétfőn reggel a környékből jön ide mindenféle fajú és osztályú ember, hozza magával egy heti munkájának eredményét. Tisztességes férfiak előcsavargatják a zsebkendő szögletéből az aranyport, a mit összeszedtek; elegáns dámnők hozzák bársonyos táskáikban bányáik nyeregyereményét, bocskoros oláhok szedik elő a tüszőből a mogyoróformára összegyűrt kis sárga sarat, s az aranyos szurtos kezéből is odahull a mérlegre a

vizből kifogott sárarany.” A legnagyobb egybefüggő terméssaranytömböt a Brád melletti Muszár-völgyben találták 1891-ben, súlya 56 kg volt!

A bányászat széles körű felfutása azonban a 20. századhoz köthető, egyrészt a hegyi vasutak kiépítése lehetőséget teremtett a tömegesebb ásványkincsek (és a fa) elszállítására, másrészt a II. világháború utáni iparosításhoz kellett az alapanyag, és a bányászat fejlesztése mellett a fémek feldolgozását is helyben végezték el – nem éppen környezetkímélő módon. Mindez a rendszerváltás után egyetlen csapásra összeomlott.

A bányavidéket járva, az utcán üldögélő időseket faggatva, szinte minden férfembertől azt a választ kapjuk, hogy a bányában dolgozott – közvetlenül vagy közvetve, esetleg sofőrként fuvarozva a

többieket. Ők még kapnak nyugdíjat, de a fiataloknak gyakorlatilag semmilyen lehetőségük sincs: teljes a munkanélküliség, a házak többnyire leromlott állapotban vannak, és különben is, miért költözne ide bárki? Így, aki tud, menekül: a közeli nagyvárosokba, de még inkább külföldre. Verespatak esete jól ismert – itt csak azt a szomorú meglátást szeretném hozzátenni, hogy a település mindenképp halálra van ítéelve: ha nem lesz bánya (jelenleg ennek áll a zászló), akkor azért, hiszen zsákfalú, ahonnan nem vezet tovább az út, és a bányavállalat egy-két felújítását leszámítva csak a támgerendák tartják a lassan Patyomkin-fallá alakuló épületeket. Ha pedig lesz, akkor viszont maga a gödör fogja felfalni a települést, továbbá a cianidos technológia miatt egy esetleges baleset óriási területeket tehet tönkre.

A MÓCOK SZELLEMI KÖZPONTJAI
MINDIG IS AZ ORTODOX
TEMPLOMOK VOLTAK
Zsindelytetős, 18. századi fatemplom az Alsóvidra melletti Goieștiben

FELTÁRUL A VAKOLÁSI TECHNIKA
Az egyszerű móc faházaktól a jómódú városi házakig jellemző ez az eljárás: a gerendákra ferdén rászögelt, vékony lécekre hordják fel a vakolatot. Itt egy domborművel díszített verespataki házon láthatjuk, hogy a folyamat sajnos megfordítható

Leszáll a súlypont

A hagyományos agrárgazdálkodást folytató településeken kissé eltérő a helyzet. A 18–19. század növekvő népessége idején lakták be igazán a hegyvidéket a mócok, egyre magasabbra költözve településekkel. Felfelé haladva az éghajlat egyre mostohább, a terepadottságok mind nehezebbek, a talaj fokozatosan gyérebb. Kénytelenek voltak mindjobban alkalmazkodni a természet adta lehetőségekhez, kialakítva az erdőgazdálkodás, legeltetés és némi korlátozott növénytermesztés harmonikus elegyét, de ebben egyáltalán nem holmi romantikus, természet iránti sóvárgás hajtotta őket, hanem az, hogy az alacsonyabb térszíneken „megteltek a helyek”. Meglehetősen szűkös és kemény élet volt ez. Ezért voltak szöröstpálúak is, hiszen szegénységük miatt bocskorban jártak, és igazából annak volt szörös a talpa. Mint láttuk, részben ez a nincste-

lenség vezetett a parasztfelkelésekhez. És amikor a bányák a 20. század második felében jobb módot kínáltak a megélhetésre, viszonylag könnyű szívvel hagyták ott harmonikus életmódjukat. Az első generációból sokan még csak ingáztak, de a második már véglegesen elindult a városok felé.

És lám, most mégis ebben a kemény, sokak által elhagyott életmódban ismerjük fel az igazi értéket: azokban az emberekben, akik itt élnek, akik ismerik a fák és füvek neveit, akik ebből úgy-ahogy, de meg tudnak élni, fenntarthatóan.

A Poieni-fennsíkon baktatunk. Ez az őidei, enyhén átkristályosodott mészkövön kialakult plató 1200-1300 méterrel van a tengerszint felett. A Mócvidéken nagyjából ez az állandó települések kialakulásának felső határa, itt is szórt települést jelez a térkép. Nyár van, a legszebb idő, keressük az

itt lakókat. Fejnagyságú kövekből álló halmokat pillantunk meg – valamikor megtisztították a földet tőlük, hogy használhatóbb talaj legyen a fennsíkon, kényszerű szokás ez a karsztvidékeken. Megtaláljuk a házakat is. De nem rohannak ránk a kuttyák, nem tesz-vesz a ház előtt az öreg. Néhol gaz veri fel az ösvényt, máshol még látszik a legelő állatok nyoma. Az ajtó nyekereg, ahogy benyitunk – benn a „megállt idő”. Van, ahol a tárgyak nagy részét elvitték, míg máshol ott az asztalon a szemüveg, a lábos, a merőkanál, a megsárgult könyv. Ki tudja, mióta, talán egy-két éve? Vagy évtizede? Itt már lekéstük a találkozást... Két háznál azonban még kutya őrkdik, ám a gazda feltehetőleg valahol a fennsíkon tereli a nyáját, vagy más távolabbi munkát végez. Milyen lehet utolsónak lenni egy kihalt faluban? Vagy utolsó kettőnek?

Ezt az átélt folyamatot alátámasztják a szikár statisztikai elemzések is. Ha kiszámítjuk a népesség magasság szerinti súlypontját, azaz azt, hogy az Erdélyi-szigethegység lakói átlagosan milyen tengerszint feletti magasságban laknak, akkor a 19. századra nagyjából stagnáló értéket kapunk. Jóllehet, ezt az időszakot a felfelé terjeszkedés jellemzi, ám mindeközben az alacsonyabban fekvő települések is szépen gyarapodnak, és e két folyamat kiegyensúlyozza egymást. A legintenzívebb fölfelé hatolás a 20. század közepére jellemző, ekkor a súlypont is felfelé mozdul el, hogy az 1960-as évek végétől aztán végérvényesen és erőteljesen meginduljon lefelé. Sem a bánya, sem a hagyományos gazdálkodás nem tartja meg tehát az embereket a hegyvidéken. Akkor vajon mi?

MEGÁLL AZ IDŐ...
Vetett ágy, melyben már senki sem alszik.
Szemüveg, mely már senki orrán sem pihen többé
(balra)

ALUL AZ ISTÁLLÓ, FELÜL AZ EMBER
Üresen álló, mesebeli móc házikó a Poieni-fennsíkon
(jobbra)

CSÜTÖRTÖKÖNKÉNT 16.35-KOR
A rádióban vendégünk a témáról:
TELBISZ TAMÁS
Korábbi műsoraink meghallgathatók:
www.afoldgomb.hu/radio

kiegészítve szerény jövedelmüket az ideérkező turisták költségeivel és esetleg némi központi támogatással...

Az Erdélyi-szigethegység és azon belül a Mócvidék természeti adottságai közül turizmus szempontjából kiemelkednek a karsztvidékek. Annak ellenére, hogy a hegységnek csupán 6%-án bukkannak felszínre jól karsztosodó mészkövek, a természeti látnivalók 80%-a mégis a karsztvidékekhez kötődik. A rejtelmes barlangok, szűk szurdokok, víznyelők alkotta karsztos táj rendkívül vonzó a változatos terepet kedvelő természetjárók számára. A legismertebb Pádis-fennsík mellett a Mócvidék sajátossága, hogy

FEREDŐGYÓGY RÓMAI FÜRDŐJE

Az egész dombot a karsztvízből kicsapódó édesvízi mészkő építi fel, mely könnyen faragható, ezért már a rómaiak hangulatos fürdőhelyet alakítottak ki belőle (balra fent)

A GLÓDI-SZOROS

legszűkebb szakaszán csak így juthatunk át. Ha szerencsénk van, a fényképezőgép sem pottyán a vízbe... (balra lent)

Turistában az arany...

... legalábbis sokan ebben reménykednek. Úgy vélem, aligha fogja a jelenlegi népességet teljeskörűen, jó életszínvonalon megtartani az idegenforgalom, de tény, hogy a turizmusban sok még a kiaknázatlan lehetőség. Ennek egyik alapját a történelmi emlékhelyek, Avram Iancu, Horea és társaik kultusza jelenti. Persze a magyar turisták eztán sem

járnak majd ide koszorúzni. A mócok hagyományos életmódja azonban már európai szintű örökségi értéket képvisel, és a modern világtól megcsömörlött, jóléti társadalomban élő emberek között egyre inkább nő az igény a természetközeli élet megtapasztalására. Ugyanakkor kérdés, maradnak-e eleget a Mócvidéken, akik ezt az életmódot folytatnák,

a zömmel vulkáni Érchegységben is néhol élénk társulat egy-egy keskeny mészkőgerinc, amit a vízfolyások rendszerint szűk szurdokokkal kereszteznek. Ilyen látványos kőköz többek között az Erdőfalva (Ardeu) fölötti Glódi-szoros vagy az Újbáresdi (Uibărești)-völgyben a Grohoti természetes híd, ami valójában nem is híd, hanem egy megmaradt rövid, cirka 50 méteres, átmenő barlangszakasz. Ezeknek a helyeknek az eldugottsági faktora is elég jó, azaz itt nem kell tömegekre számítani, sőt jó eséllyel magunk lehetünk – ha ez számít valakinek.

A legtöbb turistát azonban mégsem a karsztvidékek formái vonzzák, hanem a gyógyvíz. Tulajdonképpen a klasszikus Mócvidéken már túl, a Szigethegység Maros-völgyre néző peremén bújjik meg Feredőgyógy (Geoagiu Băi), mely a területen belül a vendégéjszakák számát tekintve kimagaslik. De nemcsak fürdeni érdemes itt. A karsztforrások által ezer évek alatt épített édesvízi mészkődombot felülről és oldalról „megfúrták” a rómaiak, hogy belsejében kis fürdőmedencét alakítsanak ki. Így egyszerre természeti és kultúrtörténeti érték ez a hely, miközben a mellettünk lévő modern fürdőben „aranyat mosnak” a turistákból. Ez igazán alkalmas hely arra, hogy elmélkedjünk a Mócvidék sorsáról, így hát, lábunkat a víz fölé lógatva – csak ülünk, és szintetizálunk. ☺

A tökéletes illeszkedés továbbra is a legfontosabb követelmény egy túracipővel szemben!
A Hanwag választékában található különféle modellek mindegyike speciális kaptafára készül: van különlegesen széles lábfejrészrel rendelkező modell, melyben sok hely van a lábujjnak, van egy változat a nagyon karcsú lábfejjel rendelkezők számára, és egy modell azoknak, akik Hallux Valgus-tól, a nagylábujj egy ferde elváltozásától szenvednek. A Hanwag Tatra túrabakancs (képünkön) négy, különböző talpkialakítással is megvásárolható.

BAJORORSZÁGTÓL - A VILÁGNAK **WWW.HANWAG.COM**